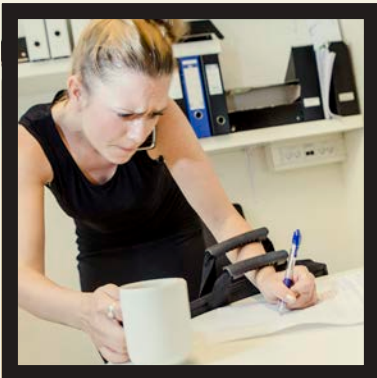

Reformen

– udvalgte temaer

Undervisningsministeren fremlægger sidst i oktober måned et lovforslag om ændringer af folkeskoleloven. Der er derfor stadig usikkerhed om en del af de endelige formuleringer, men da flere skoler/kommuner allerede er begyndt på drøftelserne om, hvordan reformen kan implementeres, er her en orientering om de væsentligste ændringer og de overvejelser, som det kan give anledning til på skolerne.

Politikerne har valgt, at lærerne gennem en generel øget undervisningsforpligtelse skal finansiere den længere skoledag. Det giver i sig selv anledning til overvejelser om, hvordan skoledagen kan indrettes, så du får en rimelig arbejdssituation, og så kvaliteten i undervisningen ikke sænkes unødigt.

Pjecen kan forhåbentlig være en hjælp til at skabe overblik over de ændringer, der har størst betydning for skolens hverdag. Vi vil til brug for jeres næste arrangement i Faglig Klub producere en række spørgsmål, som I kan tage udgangspunkt i ved de lokale drøftelser om implementering af reformen. I materialet til Faglig Klub vil der desuden være eksempler på, hvordan opgaver i arbejdsmiljøarbejdet kan gribes an.

Læs også:

Lov 409

– udvalgte regler

Gode råd

– om proces frem mod august '14

En længere skoledag

Eleverne skal have en længere og mere varieret skoledag på 30 timer for børnehaveklassen til 3. klasse, 33 timer for 4. – 6. klasse og 35 timer for 7. – 9. klasse. Af lovudkastet fremgår det, at formålet er at hæve det faglige niveau, give eleverne mulighed for at lære på forskellige måder samt at træne de færdigheder og kompetencer, de tilegner sig i den fagopdelte undervisning. Den længere skoledag medfører flere timer i fagene samt tid til understøttende undervisning.

Den fagopdelte undervisning skal fremover minimum have flg. omfang:

750 timer pr. år svarende til 25 lektioner i 1. – 2. klasse pr. uge

780 timer pr. år svarende til 26 lektioner i 3. klasse pr. uge

900 timer pr. år svarende til 30 lektioner i 4. klasse pr. uge

930 timer pr. år svarende til 31 lektioner i 5. – 6. klasse og 9. klasse pr. uge

960 timer pr. år svarende til 32 lektioner i 7. – 8. klasse pr. uge.

Elevernes øvrige skoletid er defineret som understøttende undervisning og pauser. Der er en vejledende timestfordelingsplan, men der er fra central side kun fastlagt minimumstimetallet for dansk, matematik og historie. Det er i øvrigt en lokal beslutning, hvor meget tid der skal afsættes til de enkelte fag.

Understøttende undervisning

Den understøttende undervisning skal understøtte den fagopdelte undervisning. Den kan fx bruges til træning af faglige forløb, faglig fordybelse, ekskursioner, lejrskoler, samarbejde med det lokale foreningsliv, uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering mv. samt aktiviteter, der tidligere lå i klassens tid. Der er ikke noget uddannelseskrav for varetagelse af den understøttende undervisning. Uanset hvilken personalegruppe, der varetager opgaven, så er det ifølge lovforslaget lærerne, som har ansvaret for, at den understøttende undervisning leder hen mod de faglige mål, der er sat for eleverne.

Kommunalbestyrelsen kan godkende, at tiden til den understøttende undervisning for de yngste klasser og klasser med særlige udfordringer helt eller delvist kan konverteres til "tolærerordninger". Det kan ske, hvis skolen finder, at det for de pågældende klasser er mere hensigtsmæssigt at bruge ressourcen på at give faglig støtte og fremme undervisningsdifferentiering i den fagopdelte undervisning.

Det er op til den enkelte skole at fastlægge indholdet i den understøttende undervisning på de forskellige klassetrin og sikre sammenhæng til den fagop- ►

► delte undervisning. Det kan fx ske ved at koble understøttende undervisning direkte sammen med fagopdelt undervisning og herved effektivisere forberedelsesopgaver mv.

Den enkelte skole må også tage stilling til, om der er klasser, hvor det vil være en fordel at konvertere resurser fra den understøttende undervisning til faglig støtte i den fagopdelte undervisning.

Bevægelse

På alle klassetrin skal skoledagen i gennemsnit indeholde 45 min. motion og bevægelse. Det kan indgå i fagene, herunder idræt, og i den understøttende undervisning. Det kan fx være morgenløb, boldspil, aktiviteter i samarbejde med idrætsforeninger mv. eller det kan bruges pædagogisk i arbejdet med fagenes indhold.

Faglig fordybelse og lektiehjælp

Som en del af den understøttende undervisning skal skolen tilbyde eleverne mulighed for faglig fordybelse og lektiehjælp, som er tilpasset elevernes niveau og behov. Det er obligatorisk for skolerne at tilbyde lektiehjælp og faglig fordybelse, men frem til 2015 er det frivilligt for eleverne at deltage. Aktiviteterne skal derfor placeres i ydertimerne.

Holddannelse

Reglen om, at eleverne skal undervises i deres klasse i den overvejende del af undervisningstiden (50 pct.-reglen) ophæves for 4. – 10. klassetrin. Eleverne skal fortsat undervises med udgangspunkt i deres klasse, men med den ændring, at der ikke længere er en tidsmæssig afgrænsning til mindst halvdelen af undervisningstiden. Det fremgår af lovforslaget, at permanent niveaudeling ikke er tilladt. Klassen og klassefællesskabet skal fortsat udgøre en fast base for elevernes undervisning og trivsel. Reglerne for holddannelse mv. gælder ikke for understøttende undervisning.

De nye regler for holddannelse må således ikke blive til en genindførelse af den niveaudelte skole. Det kræver, at den enkelte skole forholder sig konkret til, hvornår holddannelse er fagligt og pædagogisk relevant.

De ældste klasser

Lovforslaget omhandler ikke ændringer af 10. klasse, men der omtales flere ændringer, som har betydning for undervisningen fra 7. klasse. Valgfag foreslås fremrykket til 7. klasse – og der åbnes for at lave ny klassesdeling med tonede linjer på baggrund af forskellige valgfagspakker. Det understreges i lovforslaget, at det ikke må bryde med princippet om den udelte skole. Deling i klasser efter standpunkt, evner og øvrige forudsætninger må fortsat ikke finde sted. Det vil dog blive muligt at lave særlige eliteklasser i idræt og søge om talentklasser i musik.

Den enkelte skole må derfor tilrettelægge undervisningen i overbygningen, så klassefællesskabet fastholdes og niveaudeling undgås. Det indebærer bl.a., at det skal sikres, at eventuelle linjer udformes, så elever ikke på et tidligt tidspunkt reelt får lukket deres mulighed for at vælge blandt alle ungdomsuddannelser.

Klasselærerfunktionen

Klasselærerfunktionen bevares. Hver klasse skal fortsat have en klasselærer, men det er formuleret i lovudkastet, at opgaven som klasselærer fortsat kan varetages af en lærer eller uddelegeres til flere af klassens lærere eller pædagoger tilknyttet klassen. Klasselærerens opgave er stadig at sikre en koordination i relation til undervisningen og den samlede faglige og sociale udvikling for klassen og den enkelte elev.

Nye Fælles Mål

Fælles Mål præciseres og forenkles for at tydeliggøre elevernes læringsudbytte. De tydeligere mål skal bidrage til at øge det faglige niveau for både fagligt stærke og svage elever. Målene digitaliseres og understøttes af vejledninger med konkrete eksempler på, hvordan undervisningen kan tilrettelægges. Den politiske ambition er, at eleverne på sigt skal kunne det samme i 8. klasse, som de i dag kan i 9. klasse.

De nye mål vil efter ministeriets tidsplan blive lanceret i april 2014 og gælde fra skoleåret 2014/15.

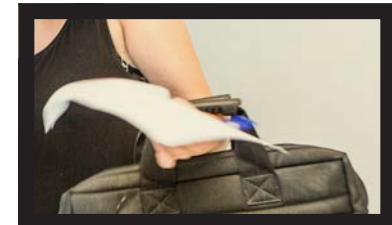
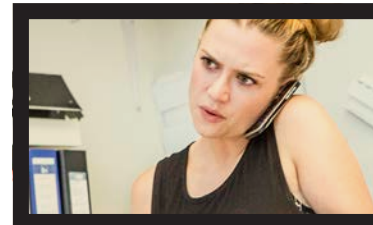
Det vil fortsat være lærerne, der har ansvaret for at omsætte Fælles Mål til konkrete mål, der er relevante for klassen og den enkelte elev.

Fremmedsprog

Der indføres engelsk fra 1. klasse og 2. fremmedsprog fra 5. klasse. Det vil naturligvis have konsekvenser for de nye Fælles Mål i fagene, men lærerne på den enkelte skole må også tage stilling til, hvilke didaktiske overvejelser det giver anledning til.

Håndværk og design

Det nye fag Håndværk og design erstatter fagene sløjd og håndarbejde. Skolerne kan påbegynde undervisningen i det nye fag fra skoleåret 2014/15, men det bliver først pligtigt at undervise i faget fra skoleåret 2015/16. Der er således lidt tid for skolerne til at tilrettelægge undervisningen i faget og sikre, at der er lærere med de fornødne kompetencer til faget. Der må også tages stilling til lokale- og materialeforholdene i lyset af det nye fags mål.

Afgangsprøve i idræt

For at styrke fokus på bevægelse og motion og for at øge idrætsfagets status indføres der en afsluttende prøve i idræt. Idrætsfaget vil på 9. klassetrin indgå i rækken af prøvefag til udtræk. Den hidtidige udtalelse i faget erstattes af standpunktskarakterer i 8. – 9. kl.

Pædagogisk Råd

Dannelse af Pædagogisk Råd bliver frivilligt for kommunerne. Kommunerne har mulighed for at begrænse eller afskaffe den afsatte tid til mødevirksomheden og forberedelsen, som er afsat i dag, men der skal fortsat være en dialog om skolens udvikling mellem skolens ledelse og medarbejdere. Hvis det kommunalt besluttes at nedlægge Pædagogisk Råd, må den enkelte skole finde andre måder at sikre, at der fortsat er et fælles forum for rådgivning og drøftelser af skolens udvikling.

Kompetenceløft

For at realisere målsætningen om at styrke den fælles folkeskole ønsker regeringen at styrke efteruddannelsesindsatsen for lærere og pædagoger. Det er regeringens mål, at 95 procent af undervisningen i fagene i 2020 varetages af lærere, som enten har undervisningskompetence (tidligere linjefag) fra læreruddannelsen i de fag, de underviser i, eller har opnået en tilsvarende faglig kompetence via deres efteruddannelse. En kortlægning fra Uni-C fastslår, at den nuværende linjefagsdækning på tværs af alle fag og klassetrin er 73 procent. Der er afsat 1 mia. kroner til indsatsen. Pengene skal dække såvel lærerne som pædagogerne i perioden 2014-2020, så i realiteten er der ikke tale om mange resurser pr. ansat.

På den enkelte skole må man med afsæt i rammerne for den overenskomstbestemte uddannelsesplan tilrettelægge en dialog mellem lærere og ledelse om vurderingen af lærernes linjefagskompetence i fagene. En af de ting, der må tages stilling til, er, hvordan man undgår, at kvaliteten af elevernes undervisning bliver svækket, når lærerne deltager i kompetenceløftet.

